

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IV. Soluuntur argumenta, quæ fiebant olim aduersus ea, quæ superiore capite demonstrata sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

Idem ex Patribus confirmari posset, sed Theodoretus, Leo, Vigilius, & Gelasius, necnon Hispalense Concilium I. & II. labore leuauerunt. THEODORETUS enim in dialogo, Inmutabilis; & in dialogo, Inconfusus; & in dialogo, Impatibilis, quibus hunc errorem refellit, adducit prolixè testimonia omnium ferè veterum Patrum qui ante ipsum fuerunt. Idem fecit S. LEO in epist. 97. ad Leonem Augustum, & B. VICENTIVS lib. 5. contra Eutychem, & GELASIVS in libro de duabus naturis Christi; & Concilium II. Hispalense cap. vii. quæ testimonia satis esse nobis visa sunt.

CAPVT IV.

Soluuntur argumenta quæ fiebant olim aduersus ea, quæ superiore capite demonstrata sunt.

SUPEREST soluere argumenta aduersariorum. PRIMUM occurrit auctoritas Patrum, & Conciliorum. Nam in ipso CHALCEDONENSI Concilio actio. 1. post epistolam Cyrilli ad Ioannem Antiochenum, Eustachius Episcopus Beritensis asseruit, & Cyrillum scripssisse, non oportere intelligere in mysterio incarnationis duas naturas, sed vnã naturam Dei Verbi incarnatam. Et in Concilio Lateranensi sub Martino Licetæ p. mathema non confitentibus naturam Verbi incarnatam. Idem ex Athanasio & Cyrillo admittit Damascenus lib. de fide, ca. 6. & 7. GREGORIUS etiam NAZIANZENSIS in epist. ad Chelidonium dicit carnem deificatam, quod idem dicitur esse, ac si diceret diuinitatem incarnatam.

RESPONDEO, naturam Verbi esse incarnatam dicitur, si intelligatur sano modo, vt explicat Concilium V. & Damascenus loco notato, nimirum quod sit incarnata non per conuersionem in carnem, sed per vnionem cum carnis vnã hypostasi Verbi: Quinquã verba quæ citantur in Concilio Chalcedonensi ab Eustachio tanquam si essent Cyrilli, verisimile est non esse Cyrilli, sed apposita tunc fuisse in oppositum reclamabant verbis illis auditis, dicentes ea Diabolici hæretici potius, quàm Cyrilli videri. Porro quod Gregorius Nazian.

Nazianzenus epist. i. ad Chelidonium dicit, carnem deificatam, per incarnationem, sensum illum habet, factam esse carnem Dei per unionem cum Verbo, non factam esse Deum per conuersionem in diuinitatem.

Argumentum SECUNDUM, si duæ sint naturæ in Christo, duo Christi erunt secundum hæresim Nestorij, & proinde non Trinitas erit Deus, sed quaternitas. Nam si Pater & Filius dicuntur vnus Deus propter vnâ essentiam, cur propter duas essentias non erunt Christi duo?

RESPONDEO, nomina concreta nunquã multiplicantur nisi multiplicetur supposita, & si substantiua sint, requirunt etiam formæ multiplicationem, alioqui non possunt efferri nisi in singulari; nam qui habet duas artes, non dicitur duo artifices, sed vnus artifex; & habens plures vestes, non dicitur plures vestiti, sed vnus. Quoniam ergo in Christo vnum tantum est suppositum, non possunt dici plures Christi vel Domini, vel Filij, sed vnus. E contrario Pater & Filius dicuntur vnus Deus, propter vnitatem formæ. Nam cum duo requirantur ad multiplicationem substantiuorum, si alterum desit, efficitur vnitas, quæ est priuatio diuisionis: ratio autem horum omnium est potissima, consuetudo loquentium.

Porro Christi nomen non naturam, sed personam significat. & propterea, vt NAZIANZENVS monet in epist. i. ad Chelidonium, sicut in Trinitate dicimus alium & alium propter numerum personarum, non tamen aliud & aliud propter naturæ vnitatem; ita in Christo post incarnationem dicimus aliud & aliud propter numerum naturarum, non tamen aliud & aliud propter personæ vnitatem. Neque sequitur in Deo esse quaternitatem post incarnationem; quia Trinitas quæ est in Deo, est personarum, non naturarum; incarnatio autem non auxit numerum personarum. Et præterea per incarnationem nihil accessit Deo, qui perfectissimus est, & nec augeri, nec minui potest, sed accessit multum boni humanæ naturæ, vt rectè docet ATHANASIVS in epistola ad Epictetum, hoc ipsum argumentum soluens.

Argumentum TERTIVM, Ioan. i. Non dicitur Verbum carnem accepit, sed *Verbum caro factum est*, quemadmodum dicitur Ioan. 2. *Aqua vinum facta est*, in nuptiis, sed aqua facta est vinum per conuersionem vnius in alterum, ita vt

¶ 2

postea

postea non fuerint duæ naturæ, sed vna; igitur eodem modo Verbum factum est caro per conuersionem Verbi in carnem & licet ante vnionem duæ naturæ essent Verbi, & carnis; tamen post vnionem vna natura est.

RESPONDET ad hoc argumentum accuratè THEOPHILACTVS in Dialogo qui dicitur Immurabilis, ac profert scripturas, quæ testantur Verbum non modò factum esse carnem, sed etiam à Verbo assumptam esse carnem. Nam in epistola ad Philipp. cap. 2. sic legimus: *Cum in forma Dei esset, exinuit semetipsum formam serui accipiens.* Et Heb. 2. *Nisi Angelos apprehendit, sed semen Abraæ apprehendit.* Et Ioan. 1. postquam dixerat Euangelista: *Verbum caro factum est,* ne putaremus id factum esse per conuersionem, *nam subdit: Et habitauit in nobis,* id est, Verbum factum est caro, quia nostra carne assumpta, in ea habitare cœpit.

Itaque *Verbum caro factum est,* non ita debet intelligi, vt illud, aqua facta est vinum, vel panis factus est caro, sicut dicitur, *Aaron à Deo factus est Pontifex, David factus est Rex.* Non enim intelligimus mutatum esse Aaronem in Pontificem, vel Dauidem in Regem, sed cœpisse eos esse, quod non erant, non amisso eo quod erant; & sicut dicitur Galat. 3. *Christus pro nobis factus est maledictum.* quem locum adducunt etiam in explicationem huius sententiae Athanasius in epistola ad Epictetum, Nazianzenus in epistola priorè ad Clidonium, Chrysostomus in hunc locum Ioan. & Ambrosius in lib. de incarnationis Dominicæ Sacramento, cap. 6.

Argumentum QVARTVM, si diuinitas passa & mortuum non sit, sequetur veram hæresim esse Nestorij, qui solum hominem passum & mortuum dicebat. RESPONDO, conuersionem non esse bonam; nam actiones & passionum personarum sunt, non naturarum. Itaque, *Christus Deus passus & mortuus est, sed secundum formam serui, non secundum formam Dei.* nam Paulus dicit: *Ipsam Dominum gloriaturum esse, I. Cor. 2. sed secundum quam naturam in passum fuisse,* & Vos eadem cogitatione armamus. I. Pet. 4.

Argumentum QVINTVM, indignum diuinitate esse videtur, vt in veram carnem conuersa esse dicatur, vt in verò

fœminâ conclusa manserit, vt in cruce mortua pepend-
 rit, &c. ergo non verè sed simulatoriè Verbum caro factum
 est, &c. RESPONDEO, verissimum esse antecedens, & inde
 rectè colligi, nec verè nec simulatoriè in carnem conuer-
 sam esse diuinitatem. At non esse indignum Deo, vt secun-
 dum formam humanam assumptam in vtero Virginis clau-
 sus manserit, & in cruce mortuus pependit: & idcirco
 nec sequi vt Verbum non verè sed simulatoriè caro factum
 dici debeat.

CAPVT V.

Explicatur hæresis Nestorij.

LTERA hic tractanda est controuersia cum Ne-
 storianis, quæ est tertia pars propositæ disputa-
 tionis. Sciendum igitur est, CHERINTVM olim se-
 parasse IESVM à Christo, & IESVM purum homi-
 nem esse voluisse, ex Maria & Ioseph natum; Christum au-
 tem esse Filium Dei, qui tandem tempore Baptismi in for-
 ma columbæ in IESVM descenderit, vt refert Irenæus lib. i.
 cap. 25. Hanc hæresim postea iterum excitârunt Pelagiani
 quidam, qui, vt scribit CASSIANVS lib. i. & 6. de incarnatio-
 ne, docuerunt, purum hominem de Maria esse natum, & e-
 undem suis meritis anno XXX. factum esse Christum, & post
 passionem suis etiam meritis, factum esse Deum, & posse eo-
 dem modo alios homines suis viribus bene viuere, & ad bea-
 titudinem peruenire, sicut Christus peruenit.

Paulò post, eandem hæresim docere cœpit NESTORIUS
 Patriarcha Constantinopol. & cum eo ANASTASIUS eius
 Presbyter, necnon THEODORVS Mopsuestenus Episcopus,
 & alij quidam. Docuerunt enim B. Virginem purum homi-
 nem peperisse, & qui non solum naturam, sed etiam perso-
 nam humanam haberet, & proinde B. MARIAM non esse Dei
 genitricem, sed CHRISTI genitricem; & natiuitatem, passio-
 nem, resurrectionem, ascensionem Christi soli homini tri-
 buendam.

Addebant autem, Filium Dei vnitum esse postea Filio
 hominis multis modis, nō quidem substantialiter commu-
 nicando hypostasim, sed accidentaliter. PRIMÒ, secundum
 f 3 habi-